

Η εφαρμογή των Οικοσυστημικών Υπηρεσιών ως Εργαλείο Διαχείρισης του Περιβάλλοντος

Θεσσαλονίκη 26 Απριλίου 2018

Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος

ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

Εργαστήριο
Βοτανικής

www.botanylab.gr

Εισαγωγή και αντικείμενο της διημερίδας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

Καθ. Π. Δημόπουλος

Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Βιολογίας Φυτών

Πέμπτη, 26 Απριλίου 2018

9:00 – 9:30	Υποδοχή - Εγγραφές
9:30 – 10:00	Έναρξη ημερίδας <i>Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σωκράτης Φάμελλος</i> <i>Εκπρόσωπος Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης</i>
10:00 – 10:10	Εισαγωγή – Αντικείμενο ημερίδας <i>Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών</i>
10:10 – 10:40	The MAES implementation at European and national scale - guidance and case studies <i>Joachim Maes, Scientific and Technical Officer, Joint Research Centre (JRC), European Commission</i> <i>Προσκεκλημένος ομιλητής</i>
10:40 – 11:00	MAES: προσδιορίζοντας το «αδρανές» Εθνικό Φυσικό Κεφάλαιο <i>Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών</i>
11:00-11:20	Βιοποικιλότητα, Οικοσυστημικές Λειτουργίες και Υπηρεσίες <i>Αναπλ. Καθηγητής Αθανάσιος Καλλιμάνης, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</i>
11:20 – 11:40	Διάλειμμα - καφές
11:40 – 12:00	MAES studies, examples from other EU-MS <i>Jeroen Arends, chair of ESP Regional Chapter South East Europe</i>
12:00-12:20	Η κατάσταση των οικοσυστημάτων ως βάση εφαρμογής του MAES: η περίπτωση των δασών της Ελλάδας <i>Δρ. Ιωάννης Κόκκορης, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών</i>
12:20-12:40	Επιτυγχάνοντας την παροχή πολλαπλών οικοσυστημικών υπηρεσιών: η σπουδαιότητα των αγρο-οικοσυστημάτων <i>Δρ. Μαρία Τσιαφούλη, ΕΔΙΠ, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης</i>
12:40 – 13:10	Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο και παρουσίαση των δύο μελετών περίπτωσης <i>Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών</i> <i>Επ. Καθ. Ιωάννης Τσιριπίδης, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Εθνικό Πάρκο οροσειράς Ροδόπης)</i> <i>Επ. Καθ. Γεώργιος Φωτιάδης, Τμήμα Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας (Εθνικό Πάρκο</i>

	Πρεσπών)
13:10 – 14:15	Ελαφρύ γεύμα
14:15 – 16:45	Θεματικές συνεδρίες Μέθοδοι αναγνώρισης και αξιολόγησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στις προστατευόμενες περιοχές, με τη μέθοδο της συμμετοχικής χαρτογράφησης (δύο εναλλασσόμενες ομάδες συμμετεχόντων)
14:15 – 15:30	Θεματική συνεδρία 1: Αναγνώριση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στο Εθνικό Πάρκο Πρεσπών <u>Συντονιστής:</u> Δρ. Ιωάννης Κόκκορης, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών <u>Ειδικοί:</u> Επ. Καθ. Γεώργιος Φωτιάδης, Τμήμα Δασοπονίας & Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας Δρ. Μαρία Τσιαφούλη, ΕΔΙΠ, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
	Θεματική συνεδρία 2: Συμμετοχική χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στο Εθνικό Πάρκο της οροσειράς της Ροδόπης <u>Συντονιστής:</u> Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών <u>Ειδικοί:</u> Επ. Καθ. Ιωάννης Τσιριπίδης, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης Δρ. Φώτιος Ξυστράκης, Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός "ΔΗΜΗΤΡΑ"
15:30-15:45	Διάλειμμα - καφές
15:45 – 17:00	Εναλλαγή ομάδων – επανάληψη συνεδριών 1 & 2
17:00 – 17:15	Απολογισμός – Κλείσιμο ημερίδας Καθ. Παναγιώτης Δημόπουλος, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστημίου Πατρών

Ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ και διεθνώς

Στόχος 2

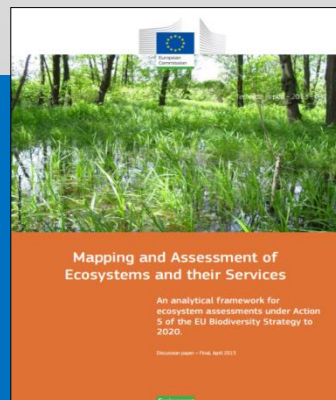
Διατήρηση οικοσυστημικών υπηρεσιών και αποκατάσταση οικοσυστημάτων

Δράση 5

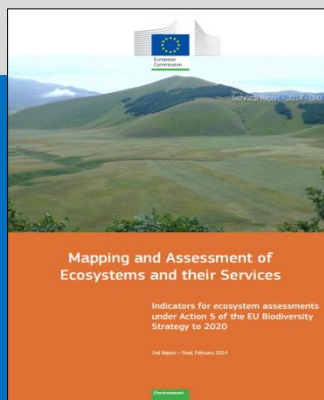
Χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους
στην ΕΕ: οικονομική αποτίμηση, αποτίμηση φυσικού κεφαλαίου

(**MAES** - **Map** and **Assess** Ecosystems and their **S**ervices in the entire EU
territory; economic valuation; develop natural capital accounts)

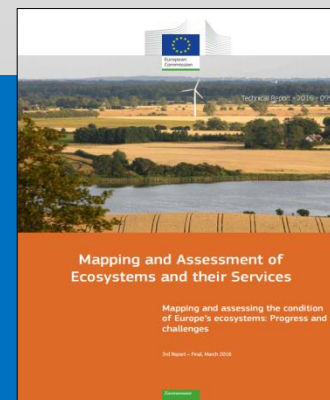
Εννοιολογικό
πλαίσιο

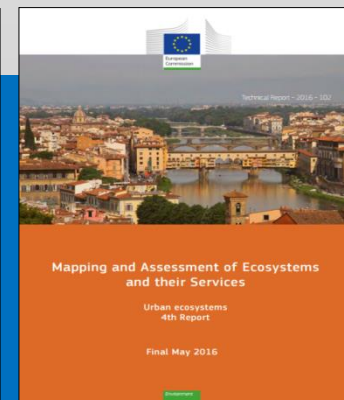
Δείκτες

Κατάσταση
οικοσυστημάτων

Αστικά
οικοσυστήματα

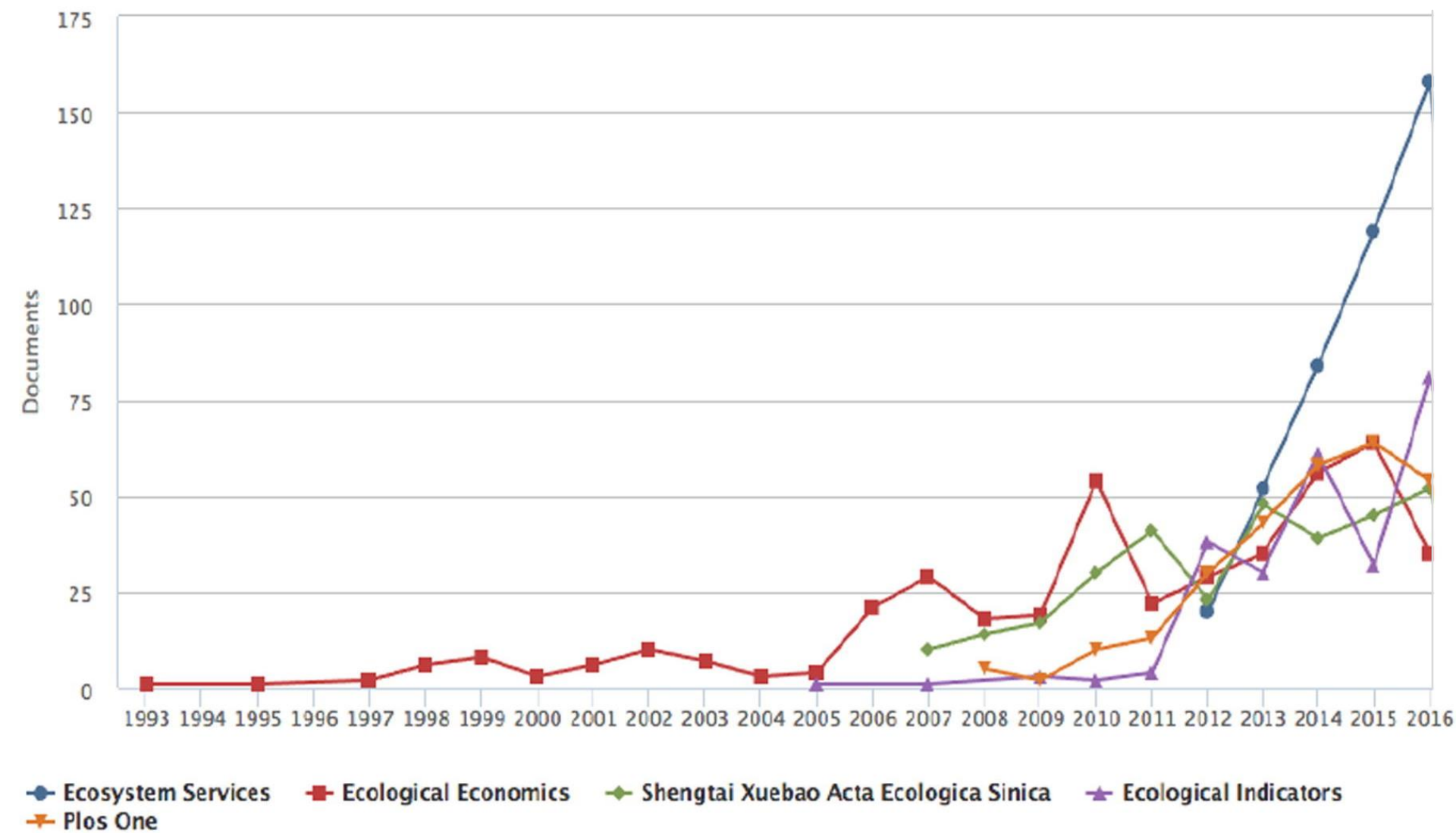
**Τι είναι οι Οικοσυστημικές υπηρεσίες
(Ecosystem Services);**

**Η συμβολή των δομών και των λειτουργιών των οικοσυστημάτων στη διατήρηση
και βελτίωση της ποιότητας ζωής του ανθρώπου (Burkhard & Maes, 2017)**

- Άμεση εξάρτηση από τα οικοσυστήματα και το φυσικό κεφάλαιο που βρίσκονται σε καλή λειτουργία και κατάσταση, τα οποία εξασφαλίζουν τη συστηματική «ροή» υπηρεσιών από τη φύση στην κοινωνία
- Ισχυρό εργαλείο στη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο:
 - ✓ Διαχείριση φυσικών πόρων
 - ✓ Προστασία του περιβάλλοντος
 - ✓ Προστασία από την κλιματική αλλαγή
 - ✓ Συμβολή στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και έρευνα
 - ✓ Χωροταξικός σχεδιασμός
 - ✓ Περιορισμός των φυσικών καταστροφών

Επιστημονικές εργασίες σχετικές με τις οικοσυστημικές υπηρεσίες σε διεθνή περιοδικά από το 1993 μέχρι και το 2016

Πρώτη εμφάνιση του όρου “*ecosystem services*” με τη σημερινή του έννοια από τον Daily και τους Constanza et al. το 1997

Σημασία του MAES και η Δράση 5 της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα

MAES' role across the environment

Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα

Biodiversity strategy
Achieving no net loss and supporting the 15% target

Στρατηγική για τα Δάση

Forest strategy
Focus on ecosystem services delivered by forests

Χωροταξική πολιτική

Regional policy
Enhancing jobs and growth by investing in Green Infrastructure

Action 5/MAES

Water policy
Good ecological status matters

Πολιτική για το νερό

Πολιτική για το κλίμα

Climate policy
Supporting action in climate adaptation

Πολιτική για τη γεωργία

Agricultural policy
Supporting sustainable agriculture through ecological intensification

Πολιτική για τη θάλασσα

Marine policy
Marine protected areas to enhance fisheries

Είναι τα οικοσυστήματα της Ευρώπης σε καλή κατάσταση, ώστε να παρέχουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους ;

Μπορούμε να αποτιμήσουμε τη ροή των υπηρεσιών από τα οικοσυστήματα στην κοινωνία;

Ποιοι παράγοντες αυξάνουν ή μειώνουν την παροχή των οικοσυστημικών υπηρεσιών;

Η ανάγκη για χαρτογράφηση και αξιολόγηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους

Σχέδιο δράσης (MAES Action Plan)

2017

Βιο-φυσικά δεδομένα

Ομογενοποίηση
δεδομένων
Χάρτες χρήσεων γης
Δυνητική παροχή
οικοσυστημικών
υπηρεσιών

2018

Κοινωνική διάσταση

Ροή ES
Χρήση ES
Κοινωνική αντίληψη των
ES
Συμμετοχή
εμπλεκόμενων φορέων

2019-2020

Οικονομική διάσταση

Οφέλη από τις ES
Οικονομική αποτίμηση
Συμμετοχή
εμπλεκόμενων
φορέων

Λήψη αποφάσεων

Βήματα

Βιοφυσική
αξιολόγηση και
χαρτογράφηση

Κοινωνική
αξιολόγηση και
χαρτογράφηση

Οικονομική
αξιολόγηση /
αποτίμηση

Μελλοντικά /
εναλλακτικά
σενάρια

Ο «οδικός χάρτης» των στόχων της διημερίδας

**Υπουργείο
Περιβάλλοντος
& Ενέργειας**

Εθνικό επίπεδο:
Εθνική πολιτική

- Περιβαλλοντική νομοθεσία
- Διαχείριση του δικτύου Natura 2000

Περιφερειακό επίπεδο:
Περιφερειακή πολιτική

Τοπικό επίπεδο:
Δημοτική πολιτική

**Συμμετοχική εκπαίδευση -
κατάρτιση**

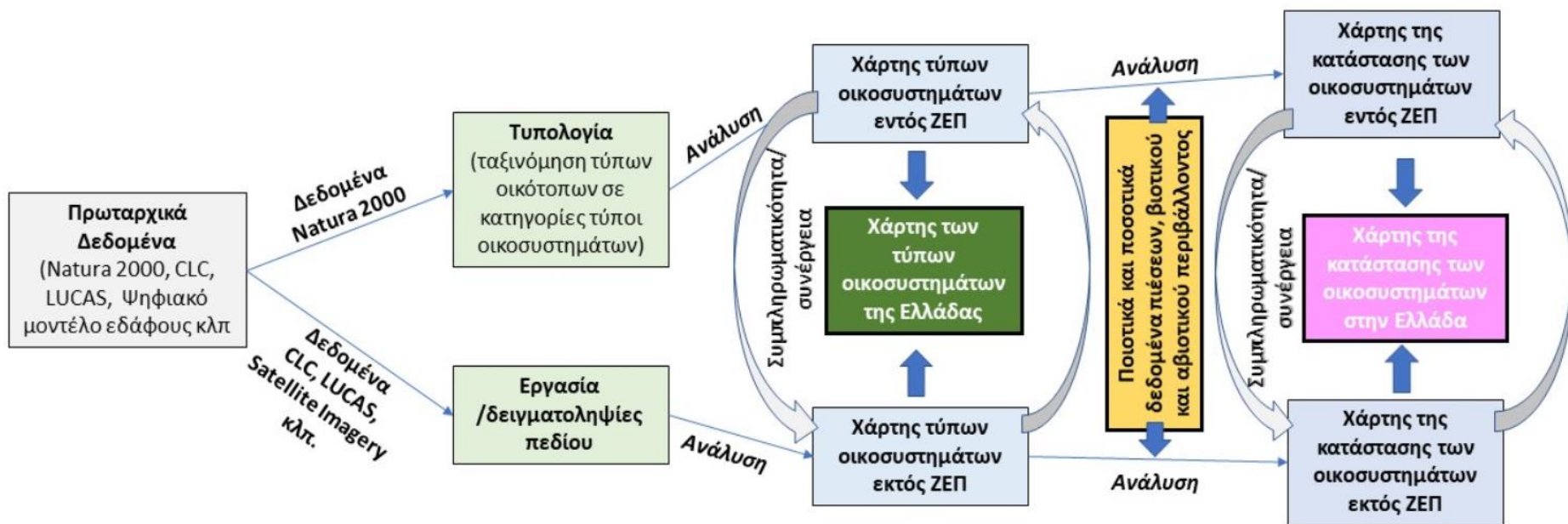

- ➔ Στάδια
- ➡ Ροή πληροφοριών
- ➡ Επιρροή

Η εφαρμογή της Δράσης MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) στην Ελλάδα

Project: Life 4 Natura

Σας ευχαριστώ για την
προσοχή σας

